

АВАНТУРНИЦТВО СЕРЕД УКР. ЖОВТО-БЛАКИТНОЇ ЕМІГРАЦІЇ.

"Українпрес" (виходить у Празі) подає таку інформацію про скандальні прояви серед української політичної еміграції й насамперед еміграції на території Чехословаччини.

"Кількі років спостерігається в країнах, що дали притулок емігрантам з країн, які належають до складу колишньої Росії, а найбільше в Чехословаччині й Німеччині, своєрідна діяльність несправжніх емігрантських елементів. Ті елементи або явно стоять на послухах ворожих чинників, або прагнуть авантюристичного життя чи звичайної наживи, вигадують собі різні нездійснені факти і прикривають до того ще й вигадані високі титули, втілюються до українських громадських кіл і тим, як "українці", шкочуть компротіційною роботою до брід громадській думці до української справи.

Насамперед бачимо таких "українських журналістів", що з українською пресою ніколи не мали нічого спільного. Це не шкочить тому, що на еміграції вони поробилися видавцями українською мовою друкованих газет, які ніколи проте не бачать світла. А роблять вони це тільки для того, щоб кинути своєї емігрантської кар'єри, владі розтримувати фондів своїх легковірних заступників, затопити тимчасом у воду (випадок Гринюка в Оломуці), або присвятити себе провокаторській роботі в місцевій приватній житті. Далі трапляються в найшир-

ших колах якісь невідомі особи, що в своїй нікчемності удають з себе політичних провідників, а вже найрадіше військових командантів і в таких ролях доходять до такого цинізму, що творять на еміграції "українські уряди" і подають про це ноти чужим державам. Аж кишить від українських міністрів, генералів, отаманів та гетьманів, імена яких (оскільки вони взагалі не є апокріфичні) відомі тільки в найвужчих колах цих кумедних командирів.

Недавній "сізавський процес фашистів" якраз виводить на денне світло такої породи емігрантських "героїв". І як дуже боляче українцям, що поважає себе, признатися до спільної національності з такими особами, то ще більше доводиться, як це може бути, що деякі політичні кола знаходять можливість заходити в поважні стосунки з очевидними великими авантюристами.

Поважно трактуване в деяких колах призначення одного колишнього штабного німецького старшини на українського шефа генерального штабу й піднесення одного колишнього чехословацького генерала до гідності українського князя в наслідок захоплення особи, якої титул і навіть само ім'я є комічні, — усе це можна виправдати хіба тільки самою цією кумедною оперетковістю.

Цікаві, як бачимо, емігрантські "типи й краєвиди" малює празький "Українпрес".

ЖОВТОБЛАКИТНІЙ ЕМІГРАЦІЇ.

Цю сторінку присвячуємо ми недовітним української жовтоблакитної еміграції: отаманам, гетьманам, директорам, кооператорам, міністрам петлюрівським, шаповалівським і всім братів, по Прагах, Парижах, Берлінах, Віднях і всюди на капіталістичних смітинках сущим.

Всі вірші, які подаємо на цій сторінці, написані одним з тих-же емігрантів, відомим поетом Олесем. Писав він ті вірші під псевдонімом Валентин в перші роки еміграції, але вони є характерними для неї й до нині.

СІМ УРЯДІВ СПРАВЖНІХ І ОДИН НЕСПРАВЖНІЙ.

А. ДОПОВІДЬ ШЛЯХТИЧА ЗАГЛОБИ.

Мої любі,
Пиште, щоб перебуваючи в Харкові, обов'язково зайшов на засідання з'їзду рад, подивився на справжній український уряд. Задовольнився-б, чи не бажання. А що боялися-вони, що в них "од п'ятиріччя" до п'ятиріччя. Потім з'ясував, що нічого спільного з водою їм п'ять років не мають, і хоч розмови про них містять у своїй назві щось водняне, "до...повідь", але воду давненько з них повіджимали.

Непримені якесь у мене враження від цього уряду. Далебі, несправжній; далі, ніхто про федерацію з Польшею не гадає. І тому я раджу вам уважно перенести додану до цього характеристики ще 7-ох українських урядів, може якийсь з них вам краще сподобається.

Заглуба-Скубловський.

бачивши мене, ніхто від нас грошей не просив, а навпаки: всі говорили про "своєю рукою" та про якусь п'ятирічку. Думав я був, що тут вони трохи засвоїли нашої ідеології, бо в нас "од моря до моря", а в них "од п'ятиріччя до п'ятиріччя". Потім з'ясував, що нічого спільного з водою їм п'ять років не мають, і хоч розмови про них містять у своїй назві щось водняне, "до...повідь", але воду давненько з них повіджимали.

Непримені якесь у мене враження від цього уряду. Далебі, несправжній; далі, ніхто про федерацію з Польшею не гадає. І тому я раджу вам уважно перенести додану до цього характеристики ще 7-ох українських урядів, може якийсь з них вам краще сподобається.

Заглуба-Скубловський.

Б. НОТАТКИ ПРО УКРАЇНСЬКІ УРЯДИ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПОЛЬЩІ.

1. Варшавсько-паризька УНР.

Добре відомий вам, і зокрема, вашим секретним фондам уряд на чолі — Головного Отамана (скорочено Гол-Ота) Андріана Лівницького, він же начальник сухопутних, морських, повітряних та інших сил. Під словом "інші" треба розуміти невідомі ще, але можливі, шляхи втечі, що підкреслює не аби яку передатковість диктатора. Кожен, як Наполеон, але кобеляцького масштабу. Цінується в злотих, а також у франках (паперових, звісно).

2. Берлінський гетьманат всьох України.

На чолі — гетьман України в Демітвієві з Коломенського (прізвища м. Київ), Павло Скоропадський, що з незалежних від нього причин у грудні 1918 р. перейшов між Українці в напрямку на Берлін. Тому вважає себе "за неможливого диктатора. Усякі порівняння

й аналогії з європейськими диктаторами відкидає, милується в українській історії XVI й XVII сторіччя, (бачите, близько до нашої ідеології, бо тут уже 100 років, майже море). Останній його маніфест, — про повернення колишнім власникам на Україні маєтків й цукроварень. На чисте завадження, що XVII-го ст. жадних цукроварень на Україні не було, відповів: "Через московські інтриги". Цінує себе в марках, але за паритетом злотого.

3. Мюнхенський гетьманат фондер-Полтавця-Остраниці.

Ця йому визначається в німецьких паперових марках 1923 р. (долар дорівнюється 6 міліардам марок), але останнім часом виникла небезпека переходу на чеську валюту. Бо як раз чеська газета "Народні Права", 4-го квітня вистіла "Універсал гетьмана Івана фондер-Полтавця-Остраниці", де викинуте з че-

ської армії за якісь таємничі літери це погодитись віддати справу ген. Гаїду надіється титулом "Князя Підкарпатської Русі". З гетьмана й князя власне й складається увесь уряд та його вірні піддані. Раджу звернути увагу на це скорочення штатів, бо чехи, як економічний народ, можуть перехопити такий дуже компактний уряд.

4. Українська директорія.

Ота сама, що колись "У вагоні директорія, під вагоном територія". Вагон давно частиною розкрадено, решту-ж витрачено підчас люті зими на опалення. Територія нині, — в кав'ярні на Віноградках, у перемісті Праги. На загальних зборах постійних боржників цієї кав'ярні в березні ц. р. ухвалено постанову, за якою жаден український уряд не може існувати без санкції директорії. Отже, з'їзд рад у Харкові є явно незаконний і має негайно перейти в підпілля. У той же кав'ярні директорія особливим універсалом призначила уряд на чолі з полк. Трутенком, про що й сповістила уряди Чехословаччини, Польщі, Литви, Югославії й Болгарії. Урядів Парагваю й С'єму не сповіщено через брак паперу в кав'ярні, а найближча паперова крамниця відмовилася набіг давати.

Уряд дешевенький. Варто мати на увазі, бо чеська коруна — не дуже стійка валюта.

5. Нур.

Застерегаю від можливості друкарської помилки. "Кнур", — це такий собі кабан, що має рід свинячий продовжувати, а "Нур", — "Народня Українська Рада" на чолі з Микиткою Шаповалом. Продовжує славний рід "Трудового Конгресу", отже на вивісці може стояти: "Фірма існує з 1919 р.". Нур затверджено повноваженнями члена директорії Швеція. Знов застерігаю від помилки: шведц — шведи, але член директорії Швеція, — член директорії Швеція. Жаден шведц з малої

МИША РУДА.

Скільки політиків різних пород!
Скільки політиків! Бідний народ!
Кожний отаман або кандидат!
Чуха потянуло бідний наш сват...

Ось де недоленія, ось де біда,
Претясе в політиці миша руда!
Тільки "аз бую" хто-небудь учне,
Духом Жореса від його вже тхне!

Каже: "спасу, доведу тільки я!"
Глише — нікчемне, дурне, як теля.

ВЖЕ ЦВІТУТЬ КВІТКИ...

Вже цвітуть квітки в дугах,
Вже щебече соловейко,
Ти ж сидиш, як в печинках,
У Парижу, наш Панейко!

своє славне трудове ім'я членів директорії, хоча-б і з великої літери його писати.

Микита Шаповал, по-вудичному "Козак-Невмирака", входить на чорній біржі білих урядів не за Наполеона, а за цього Муссоліні. Нам тут робити нема чого, бо чехи стільки грошків у це підприємство вклали, що тепер їм шкода кинути. Загрузли й вилізи не можуть!

Нур грошей не має. Проте в нього є міністри, яких він посилає до Америки по гроші.

6. і 7. Президент Білоус-Савченко та чисті націоналісти.

Тут навіть фальшивого польського золота нема рації вкладати. Як же вони там націоналісти, не знаю, а що пройде-світи вони чисті, згоден.

Проте, це два цілком різні уряди.

У Відні в осені відбувся "Конгрес українських націоналістів", де й утворено диктатору отамана Коновальця (біржовий масштаб: молодший камердинер принца монархського поміж Муссоліні й Пріма де Ріверою). Диктатор уже поїхав до Америки особисто, бо хоч і призначив міністра фінансів, але не довіряє йому й тих центів, яких заробить чищенням черевиків.

А президент Білоус-Савченко так само в Празі сидить. Уряд, військо, парламент, скаробкради й народ складається з трох осіб: ген. Горбанюк, фон-Достаєнко і фон-Олівенко. Останні одержали шляхетський пріоритет "фон" за влучні фінансові операції на світовому базарі: десь і комусь видигнали гроші. Але ви, па нове, ім не давайте.

Оце й усі українські уряди на сьогоднішній день, більш не гадаю. Вибирайте собі для федерації, що вам до вподоби, а на Харків не зважайте, — не справжні люди.

З польської переклав
Костя Котко.

ШАПОВАЛІВСЬКИЙ СОЦІОЛОГ.

Про правих ес-ерів короткий мій спіс:
З підоб'єднань пасом прожити зумію...

"Та ж ти червоний, наче рак,
Та ми ж не діти!"
Тоді сказав дивак:
"Я перестав вже червоніти".
Повірили... і хто б вгадав? —
В ес-ери праві він попав.

Він справжнім був паном у ложі
І вдові...

Купавсь і сунувся на сонці,
Коли ж в океан обернувся льодом,
Сміттям закутується в ополонці.

Товариші! Відновляйте переплату на "Укр. Роб. Вісті"! Не забувайте про пресовий фонд наших часописів!

БАЛАДА.

Іду по вулиці — дивлюся:
Український прапор! Стій!
Тут? у Відні? (аж хрепсуся)
Рідний прапор! Боже мій!

Входжу в хату... ні людини!
Тільки де-не-де шурі
Догризають наче сніги,
Українські прапори.

Хтось стоїть, очей не зводять,
Наче з бога, з Клеманса,
А на сході сонце сходить,
Воля, правда і краса.

ПЕТЛЮРІВСЬКА "ЄДНІСТЬ".

Вони зійшлися, небораки,
В ім'я найвищої мети,
Щоб всім єдиним фронтом
Йти,

І перегризались, як собаки,
Пересварились, як коти,
І розповзались знов, як раки.

ГНУЧКИЙ.

Такий гнучкий, малесенький,
Такий гнучкий, тонесенький,
Все бігає всміхається,
Запрошує, вклоняється:
"Голубчику, голубчику,
Вам борщику, чи супчику,
Вам курочку, чи качечку,
З підливкою, на маслечку!"

З англіцями, з гішпанцями,
З японцями, китайцями
Торгуються, змагається,
То лащить, то лається:
"Три дні мене морсити!
Консесій добрих хочете!
Доларіків попереду,
Сніпші, бо їду в середу!"

А в середу лішається,
Запрошує, вклоняється:
"Голубчику, голубчику,
Вам борщику, чи супчику?
Щоб я та йшов з Петлюрою,
В'язався з авантюрою
І брав тепер подлинники,
Та наші залізничники..."
і т. д.

ЧОМУ ТУТ ВЕСЬ НАШ КАБІНЕТ?

І ти скажи мені, Тарасе,
Чому тут, на Кергінгер-штрассе,
Щодня я бачу весь уряд,
Як бачив дома рік назад?!

Та ось міністр!... Постій:
"Мій пане! ви давно із краю?
Скажіть, коли це не секрет —
Чому-то весь наш кабінет?"
Звичайно — дике запитання:
Як розв'язати питання,
Народ, ступивши на нове,
І без міністрів проживе!"

ЯК КОРОВА ДУРНА.

Чи не мати для нас і для всіх
[У.Н.Р.]
Монархист ти, чи лівий ес-ер,
Друг чи ворог ти — міра одна...
І стоїть У.Н.Р., як корова
[дурна.

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШАПОВАЛА

(Продовження.)

Кожного свята, вранку, тут влаштовують змагання, що збирають всю людність Осльо. А на вершині гори — лижні клуби. Найбільший з них об'єднує 25,000 лижників, себто 10% людності в Осльо. Цей клуб, членами якого є такі славетні лижники, як Амундсен й Нансен, має музей. Музей наш — єдиний в світі. В ньому зібрано понад 2,000 моделей лиж. Тут, в цій колекції, репрезентовано всі, які є в світі, системи лиж і все лижне знаряддя. З 2,000 моделей, що є у всьому світі, щось з 700 припадає на нашу батьківщину.

В одній з кімнат музею нам пощастило зібрати все, що має стосунок до великих лижних походів в полярній краї. Історія завоювання обох полюсів репрезентована повним знаряддям Амундсена, Нансена, Свердрупів і їхніх немирських супутників. Там, в цій кімнаті, ви побачите ятки великих переможців полюсів, розташовані так само, як вони були розташовані на неприступних вершинах світу. Коло яток на білому снігу лежать великі мохнаті собаки — онузда їхніх живих супутників.

Треба бачити самому якийсь самодільний каяк, що його збудував Свердруп з лижних

палюг і лижних саней, щоб зрозуміти, на що здатна людина, яка борється з суворого природою півночі. Ми вивчаємо лижну справу, культивуємо її, як велику й потрібну справу, що допомагає людині вийти в невідомі межі льодів і снігів, і ми можемо лишатися з того, що наше лижне знаряддя веде перед. Ви самі бачите ріжничку між способом кріпіння лиж в нас і у вас. Утворітьте в себе культуру лижного спорту, і ви побачите, як швидко ви почнете завойовувати величезні північні багатства.

Цілоком стомлений, але без будь-яких слайдів простуди ніг, я повернувся на корабель. Містки вже прибрано. В 10-й годині 50 хвилин 11. липня з-під "Красіна" виривається на поверхню льоду бурхлива хвиля темної води. Лід вистиг міцно стиснутий корабель і не хоче тепер випустити його із своїх холодних обіймів.

Машини працюють на повний хід, але "Красін" ані з місця. Лід, що щільними масами нагромаджений навколо наших бортів, не хоче нас випустити. Починають переканувати цистерни. Повільно, повільно повзе до лівого борту стріла хронометру в штурманській рубці. Ось вона доповзла до 5' і пішла назад. За нею "Красін" повільно перекиляється на правий борт. З-під чорних бортів хлоппає вода, облизуючи блакитну поверхню відтеглої сніжної крупи. Разом з водою ця крупа сповзає з криги і оголяє її блискучі акваріуми.

Нарешті, "Красін" зрушився з місця. Ми залишаємо аеродром. Точка, де перетинається меридіан на 23°48' східної довжини з паралеллю, що йде під 80°54' північної широти, зостанеться мені пам'яттю на все життя. Нам

назустріч рухається сіра маса острова Карла XII. Але що трапилось з Чухновським? Невже, не маючи від нього досі ніяких звісток, ми кидаємо його напризволяще?

Невже нема жадної надії на те, що він повернеться до свого аеродрому, коли трохи розвіється туман? Може де-небудь коло Семи Островів він чекає зручного випадку повернутися до нас? Адже, зник був Бабушкін аж на 5 днів. Чому ж не почекати на Чухновського, навіщо відризувати будь-яку надію на його повернення?

Найріжкомантніші чутки ходять по палубі. Ми організуємо делегацію від журналістів і посилаємо її до начальника експедиції, щоб з'ясувати становище з Чухновським. Тисячі найтривожніших думок опановують нас.

З канот-компанії долинає хлипання Ксенії, що плаче за Чухновським.

ЗА МАЛЬМГРЕНОМ.

"Бодман" Южин, що пішов до йначальника експедиції із найсумнішим виглядом, повертається звідти з лицем мов у іменинника. В його руках жовті бланки вхідних радіотелеграм.

Усі кидомось до Южина. Урочисто читає він радіотелеграму, що її сім годин тому одержали від Чухновського:

"Мапа № 303. Мальмгрен побачили на широті 80°42', довжині 25°45', на невеличкому високому, гостровершному торосі між надто розрознаним льодом. Двоє стояло з прапорами, третій лежав на льоду. Зробили над ними п'ять крутів".

Далі докладно про стан криги і наші плани посадки:

"Видко тільки Вреде. Вибору посадки не було. Сіли на торосисте поле за милом від берега. Сіли на зльот-зльот-вест від Кап Вреде, або Кап Папена. Туман перешкоджає орієнтуватися точно. В кімнати пробіть знесло шість. Зламано два гвинти. Лідок здатний тільки під морське шість. Всі здорові. Запаси харчів на два тижні. Вважаю за потрібне "Красину" негайно йти рятувати Мальмгрен. Чухновський".

Мальмгрен чи Амундсен?

Невже Мальмгрен? Адже найбільші оптимісти вважали, що він загинув у кризі? А може Чухновський помилився? Може йде мова про Амундсена із супутниками? Але сумніви незабаром мали розв'язатися. Чухновський повідомляє, що на нашому шляху — доросторість биті криги і навіть подекуди чиста вода.

Перші п'ять годин ми доволі жваво простуємо крізь торосисту кригу, в якій чорніють великі розколини. Якщо так і далі буде, то ми ще сьогодні дійдемо до пункту, що його вказує Чухновський. Але о 15-й годині наш рух уповільнюється. Важкі пакети загорюються нам шлях. Знову починаємо вперту боротьбу з кригою.

Що-правда, окремі льодини не товщі за два метри, але міцні, нагромаджені суцільними купами, і ми ледве-ледве просуваємося вперед. Швидкість нашого руху не перевищує одного двох корпусів за годину. Іноді корабель зовсім замирає на кілька хвилин. Увесь корпус замиється від ударів по кризі; гвинти молотять по грудах хаха.

(Далі буде.)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІСНОЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиниць український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиниць дійсно фермерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фермерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиниць журнал в українській мові для працюючої жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиниць журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплату на повні часописи й журнали посилайте або на ім'я кожного часопису зокрема, або на ім'я й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor St.,
Winnipeg, Man.